

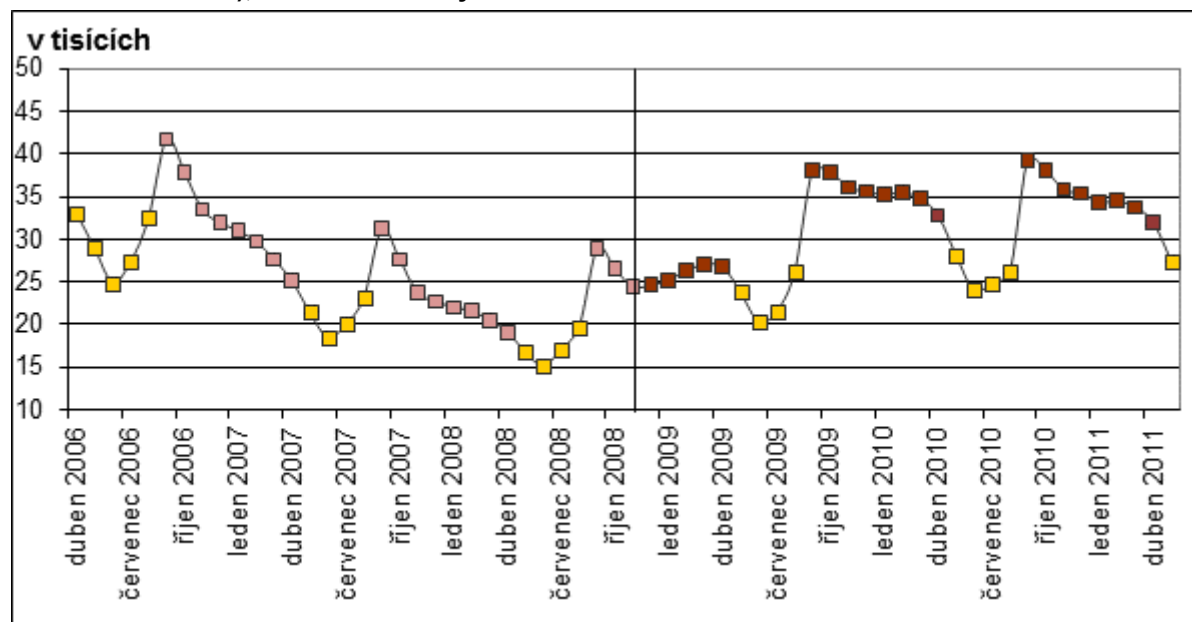
Zpráva o nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol ke konci dubna 2011

Ing. Jiří Vojtěch, Ing. Daniela Chamoutová, NÚV,
červen 2011

Přestože se ekonomika začíná pomalu vzpamatovávat z hospodářské krize, její dopady jsou v hodnotách míry nezaměstnanosti a počtu volných pracovních míst stále patrné. Projevují se například v omezení postupné absorpce vlny čerstvých absolventů škol trhem práce, což vede k tomu, že počty absolventů škol marně hledajících pracovní uplatnění byly i v letošním roce oproti předkrizovým rokům vysoké.

Následující obrázek znázorňuje srovnání dřívějšího typického procesu postupné absorpce absolventů škol trhem práce (v letech 2007 a 2008) se změnou, která nastala po nástupu finanční a následně hospodářské krize. K dříve tradičnímu postupnému poklesu počtu nezaměstnaných absolventů škol během podzimních a zimních měsíců nejdříve nedošlo, ale v roce 2009 byl vývoj dokonce opačný. Krátce po nástupu krize začal počet nezaměstnaných absolventů škol narůstat. Následně s přílivem nové vlny čerstvých absolventů škol v létě 2009 počty nezaměstnaných absolventů dramaticky stouply a vzhledem k nepříznivé situaci na trhu práce byl proces absorpce mnohem pozvolnější než v předkrizových letech. Průběh absorpce zatím poslední vlny absolventů, která přibyla v letních měsících roku 2010, je sice stále v porovnání s minulostí velmi pozvolný, ale přesto už naznačuje příznivější vyhlídky letošních absolventů, kteří na trh práce přicházejí v letních měsících 2011.

Obrázek 1: Vývoj celkového počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (duben 2006–květen 2011), měsíční hodnoty

Pramen: Data - Portál MPSV, statistiky nezaměstnanosti, absolventi a mladiství celkem (tj. do 2 let od úspěšného ukončení studia), zpracování NÚOV.

Porovnejme situaci posledních dvou let například s obdobím od září 2006 do dubna 2007. V září 2006 bylo nezaměstnaných absolventů škol 42 tisíc, čili více než v září 2009 (38 tis.) a 2010 (39,3 tis.), postupnou absorpcí se však počet nezaměstnaných během

následujících měsíců radikálně snížil na 25 tisíc v dubnu 2007 – v tomto období tedy našlo uplatnění téměř 17 tisíc absolventů. Naproti tomu ve stejném období (září–duben) roku 2009 se počty nezaměstnaných absolventů snížily pouze o 5 tisíc, v roce 2010 o 7 tisíc, čili ve výsledku zůstávalo v dubnu 2009 bez uplatnění 33 tisíc absolventů, o rok později 32 tisíc.

Na základě porovnání nelze pochybovat o tom, že **ekonomická krize výrazně omezila schopnost trhu práce pojmout nové vlny absolventů**, a to i přesto, že počty absolventů hledajících uplatnění na trhu práce bezprostředně po ukončení střední školy se snižují. (Působí zde dva faktory, demografický vývoj, kvůli němuž jsou v posledních letech celkové počty absolventů nižší než v minulosti a rozšiřující se přístup k terciárnímu vzdělávání, který vede ke zvyšování podílu absolventů pokračujících ve vzdělávání.) **Důvodem nepříznivé situace absolventů je všeobecný nedostatek volných pracovních míst doprovázený vysokou mírou celkové nezaměstnanosti.** Absolventy škol při přechodu na trh práce znevýhodňuje nedostatek pracovních zkušeností.

Pokles počtu nezaměstnaných absolventů v květnu a červnu každého roku vzniká čistě administrativně – status absolventa mají ve výkazech nezaměstnanosti uchazeči pouze po dobu dvou let od ukončení školy, po uplynutí této doby jsou dále vykazováni jen v evidenci spolu s ostatními nezaměstnanými.

Počty nezaměstnaných čerstvých absolventů

Podkladem pro zpracování následujících částí této zprávy jsou údaje o počtech absolventů škol, kteří ukončili studium v uplynulých **dvanácti měsících** před okamžikem zjišťování a byli evidováni u úřadů práce k 30. dubnu příslušného roku (zdroj MPSV – pololetní statistiky absolventů). Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů se počítá jako podíl těchto nezaměstnaných absolventů na počtu absolventů v červnu 2009 (zdroj ÚIV – Ústav pro informace ve vzdělávání). Ukazatel není zcela přesný, protože ve jmenovateli je použit celkový počet absolventů bez ohledu na to, kolik z nich pokračuje v dalším studiu a nepřechází na trh práce. Přesný počet absolventů, kteří skutečně přejdou na trh práce a získají nebo hledají pracovní uplatnění, je statisticky obtížně kvantifikovatelný. Údaj, který uvádíme, tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny zůstane bez zaměstnání.

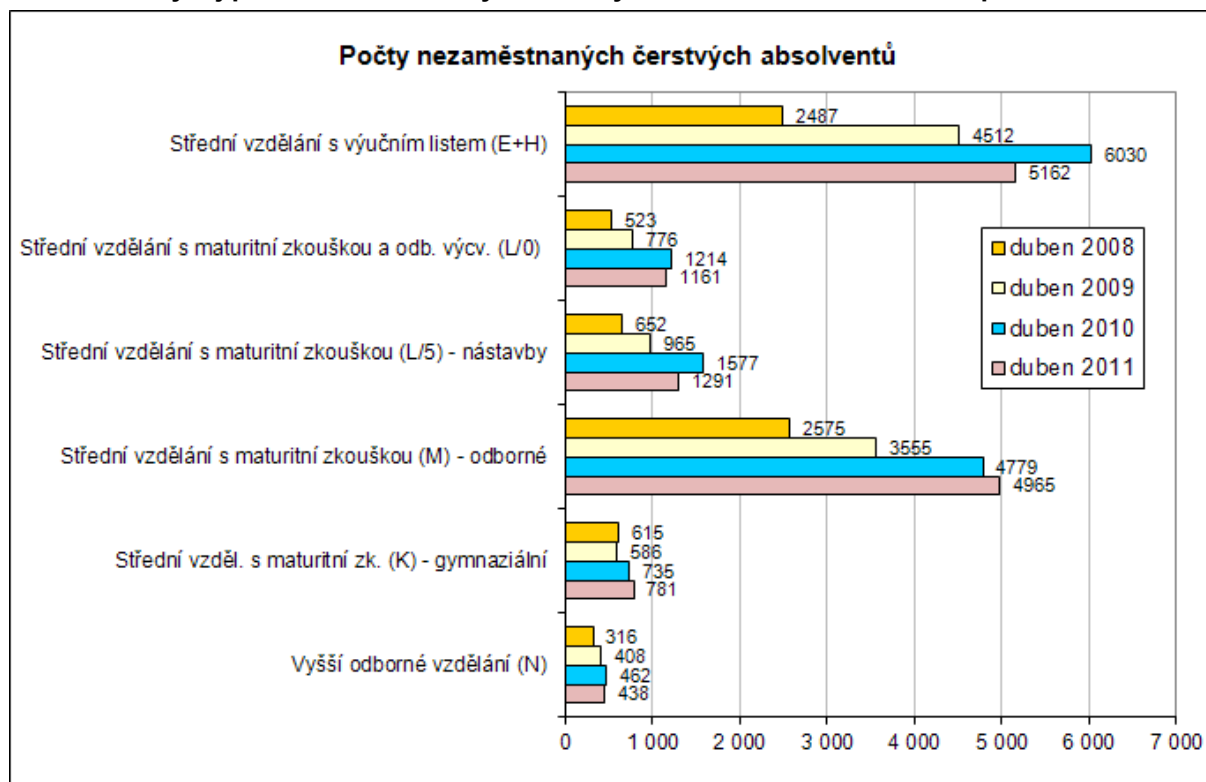
K 30. dubnu 2011 bylo evidováno **13 360 nezaměstnaných čerstvých absolventů středoškolského studia a 438 absolventů VOŠ**. Z porovnání dubnových hodnot za poslední čtyři roky je patrné, že po odeznění nejhorších krizových let se postavení čerstvých absolventů na trhu práce celkově zlepšuje. Příznivý vývoj se projevuje zejména u absolventů s výučním listem, naproti tomu se ještě mírně zhoršila situace absolventů maturitních oborů.

Zatímco u **čerstvě vyučených** vylétla nezaměstnanost výrazně v dubnu 2009, čili v období krátce po nástupu krize, meziroční vývoj během uplynulého roku již nebyl tak dramatický. (Počty nezaměstnaných čerstvých vyučených meziročně stouply nejprve o 81 %, pak ještě o 34 %.) U absolventů **nástavbového studia po vyučení a u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem** byl průběh odlišný, v prvním roce se počet evidovaných nezaměstnaných čerstvých absolventů zvýšil o 48%, v dalším období pak více.

Počty nezaměstnaných čerstvých absolventů se **středním odborným vzděláním s maturitní zkouškou** (bez odb. výcviku) narůstaly mírněji, o 38 % a následně ještě o 34 %, mírně však narůstají i nadále. Potíže při hledání pracovního uplatnění měli v uplynulém roce i nezaměstnaní **gymnazisté**, kterých je evidováno rovněž víc než v předchozích letech.

Celkově se krizové roky nejméně dotkly situace v nezaměstnanosti čerstvých absolventů **VOŠ**.

Obrázek 2: Vývoj počtu nezaměstnaných čerstvých absolventů v období hospodářské krize

Pramen: Data - Portál MPSV, Nezaměstnanost, pololetní statistiky absolventů, „čerství“ absolventi.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů dle kategorií vzdělání a skupin oborů

Míra nezaměstnanosti absolventů se středním vzděláním s výučním listem (kategorie E + H) a maturantů z oborů kategorie L (maturitní obory s praktickým výcvikem a nástavbové studium po vyučení) v dubnu 2011 poklesla přibližně o 1 procentní bod, tedy pod 19 %. Oproti loňskému dubnu je to pokles o 0,7 procentního bodu u vyučených a o 1,2 procentního bodu u míry nezaměstnanosti absolventů s maturitní zkouškou v oborech kategorie L. I když se situace mírně zlepšila, zůstává stále téměř každý pátý vyučený absolvent bez pracovního uplatnění.

Tabulka 1: Přehled o nezaměstnanosti čerstvých absolventů, duben 2010

Kategorie vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
Sřední odborné s výučním listem - E, H	27558	5162	18,7%	-0,7 p.b.
Nižší střední odborné vzdělání - E	3143	985	31,3%	-0,8 p.b.
Sřední odborné s výučním listem - H	24415	4177	17,1%	-0,6 p.b.
Sřední odborné s maturitou a prakt. výcv. - L	13494	2452	18,2%	-1,2 p.b.
Sřední odborné s maturitou a prakt. výcv. - L/0	7241	1161	16,0%	-0,9 p.b.
Nástavbové maturitní studium po vyučení - L/5	6253	1291	20,6%	-1,1 p.b.
Sřední odborné s maturitou - M	43372	4965	11,4%	0,8 p.b.
Gymnaziální vzdělání - K	24198	781	3,2%	0,2 p.b.
Vyšší odborné vzdělání - N	4663	438	9,4%	0,5 p.b.

Srovnání s dubnem 2010 - absolutní rozdíl míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu 2011 oproti míře nezam. abs. v dubnu 2010.

Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou bez praktického výcviku (obory kategorie M) mají míru nezaměstnanosti 11,4 % (což představuje nárůst o 0,8 p.b.), absolventi gymnázií (**kategorie K**) 3,2 % (nárůst 0,2 p.b.). Je však nutno podotknout, že

značná část absolventů odborného vzdělávání po maturitě pokračuje ve studiu, z gymnazistů téměř všichni, ať už na veřejné či soukromé vysoké škole nebo na VOŠ.

Míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ (bez konzervatoří) byla oproti loňsku o 0,5 procentního bodu vyšší a dosáhla 9,4 %.

Sledování meziročních změn počtů nezaměstnaných absolventů dále uváděných jednotlivých skupin oborů vzdělání v rámci určité kategorie provádíme v této zprávě **jen u skupin oborů s větším počtem absolventů** (alespoň v řádu několika stovek). Počty absolventů, počty nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti jsou však u jednotlivých kategorií vzdělání uváděny **z celkových počtů pro danou kategorii**. Podrobně zpracované údaje budou k dispozici v říjnu v analytické studii i na samostatných stránkách v informačním systému na www.infoabsolvent.cz, kde lze zjistit i údaje pro jednotlivé obory vzdělání.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s výučním listem (E + H)

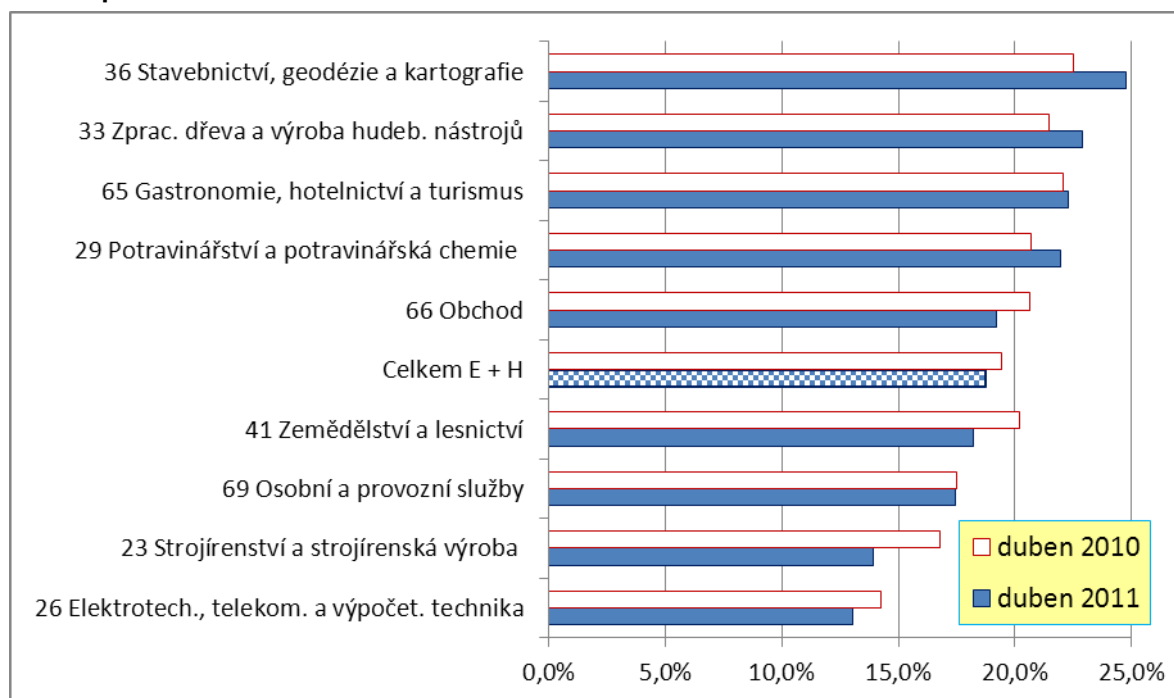
Celkový mírný pokles míry nezaměstnanosti vyučených absolventů není rozložen rovnoměrně podle jednotlivých skupin oborů.

Nejnižší míru nezaměstnanosti mají vyučení v oborech skupin 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 23 Strojírenství a strojírenská výroba, přitom ve strojírenských oborech došlo k největšímu poklesu proti minulému roku.

Naproti tomu výrazný nárůst míry nezaměstnanosti čerstvě vyučených zaznamenaly stavební, dřevařské a potravinářské obory. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují obory skupiny 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus.

Stavebnictví všeobecně sice patří i navzdory krizi k odvětvím, v nichž zkušení řemeslníci nalézají uplatnění relativně snadno, ale čerstvé absolventy znevýhodňuje nedostatek praxe a skutečnost, že firmy raději využívají zahraničních pracovníků.

Obrázek 3: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem dle skupin oborů vzdělání

Tabulka 2: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s výučním listem (E + H), duben 2011, řazeno podle meziroční změny

Skupina oborů vzdělání E + H	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
23 Strojírenství a strojírenská výroba	6271	874	13,9%	-2,8 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	2246	409	18,2%	-2,0 p.b.
66 Obchod	1835	352	19,2%	-1,5 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2096	273	13,0%	-1,2 p.b.
69 Osobní a provozní služby	2561	447	17,5%	-0,1 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	6143	1370	22,3%	0,2 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1382	303	21,9%	1,3 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1565	358	22,9%	1,4 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2409	596	24,7%	2,3 p.b.
Celkem E + H	27558	5162	18,7%	-0,7 p.b.

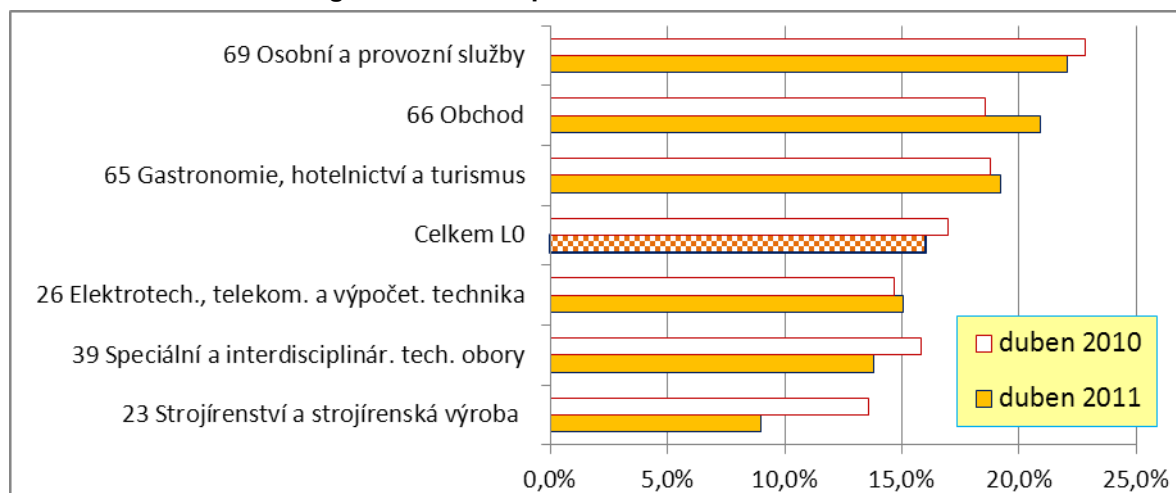
V grafu i tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 400.

Pramen: Portál MPSV, ÚIV, vlastní propočty

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou ve vzdělávacích programech, jejichž součástí je odborný výcvik (L/0)

V celkovém hodnocení míry nezaměstnanosti se absolventi této kategorie vzdělání uplatňují na trhu práce nepatrně lépe než vyučení. Rozdíly mezi skupinami oborů jsou zde však větší než u vyučených.

Obrázek 4: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou v oborech kategorie L0 dle skupin oborů vzdělání

Tabulka 3: Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou ve vzdělávacích programech, jejichž součástí je odborný výcvik (L/0), duben 2011, řazeno dle meziroční změny

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1333	120	9,0%	-4,6 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	811	112	13,8%	-2,0 p.b.
69 Osobní a provozní služby	817	180	22,0%	-0,8 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	1555	234	15,0%	0,4 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	495	95	19,2%	0,4 p.b.
66 Obchod	1104	231	20,9%	2,3 p.b.
Celkem L0	7241	1161	16,0%	-0,9 p.b.

Velmi vysoká je míra nezaměstnanosti absolventů službových oborů, tj. skupin 69 Osobní a provozní služby (obor Kosmetička) a 66 Obchod (obor Obchodník).

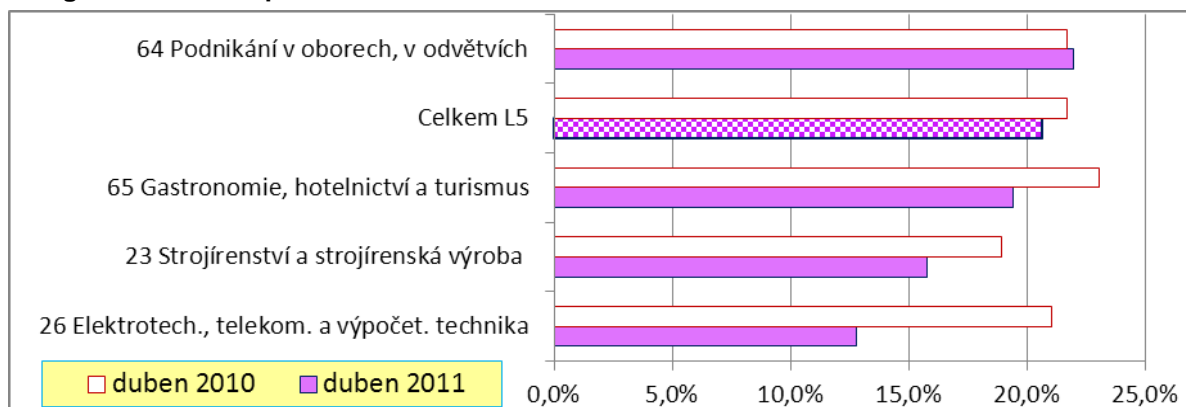
Výrazně nízká je míra nezaměstnanosti ve strojírenských oborech – skupiny 23 Strojírnoství a strojírenská výroba, kde jsou připravováni vysoce kvalifikovaní strojírenští dělníci a ve skupině 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (obor Autotronik). V těchto skupinách je rovněž největší pokles míry nezaměstnanosti proti loňskému roku.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání v rámci nástavbového studia po vyučení (L/5)

V nástavbovém studiu naprosto převládají absolventi skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví (obor Podnikání). Míra nezaměstnanosti je poměrně vysoká, zůstává však na úrovni nejvyšších hodnot míry nezaměstnanosti vyučených. Oproti loňskému roku nedošlo k podstatné změně.

Výrazné snížení míry nezaměstnanosti zaznamenaly zejména obory skupiny 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (vůbec největší pokles – 8,3 p.b.) a obory skupiny Strojírnoství a strojírenská výroba. Při vyšší úrovni míry nezaměstnanosti je se strojaři srovnatelné snížení v oborech skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus.

Obrázek 5: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů v nástavbovém studiu po vyučení kategorií L/5 dle skupin oborů vzdělání

Tabulka 4: Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání v nástavbovém studiu po vyučení (L/5), duben 2011, řazeno podle meziroční změny

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	438	56	12,8%	-8,3 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	572	111	19,4%	-3,6 p.b.
23 Strojírnoství a strojírenská výroba	463	73	15,8%	-3,1 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	3717	816	22,0%	0,3 p.b.
Celkem L5	6253	1291	20,6%	-1,1 p.b.

V grafu i tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 400.

Pramen: Portál MPSV, ÚIV, vlastní propočty

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli odborného středního vzdělání s maturitní zkouškou (M)

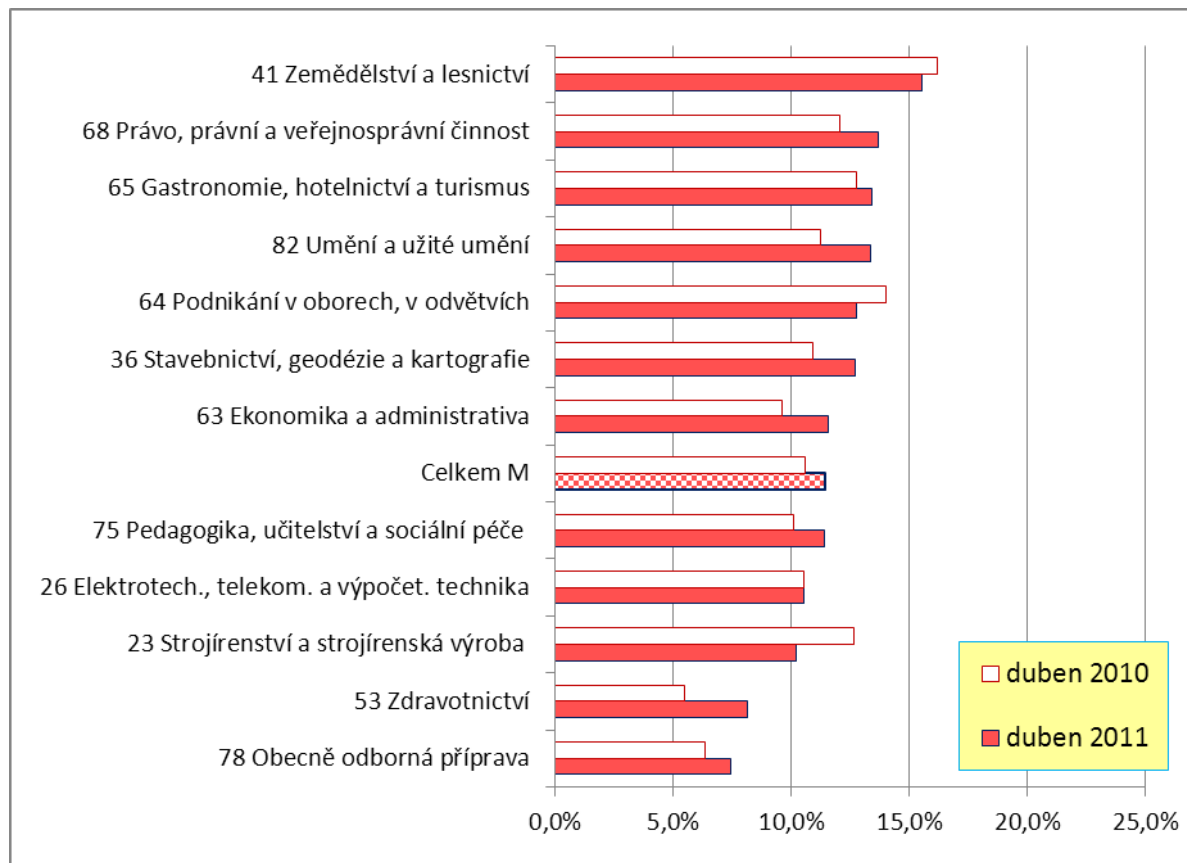
V této kategorii vzdělání došlo k nárůstu míry nezaměstnanosti oproti roku 2010 o hodnotu 0,8 procentního bodu, při celkové míře nezaměstnanosti 11,4 %.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují obory skupiny 41 Zemědělství a lesnictví, dále 68 Právo, právní a veřejnosprávní služby a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti dosahují skupiny 53 Zdravotnictví a 78 Obecně odborná příprava (obory Lyceí, jejichž absolventi většinou pokračují ve studiu na vyšších odborných nebo vysokých školách). Významná je i velmi nízká hodnota míry nezaměstnanosti ve skupině 23 Strojírnoství, strojírenská výroba, kde se objevil i nejvyšší pokles míry nezaměstnanosti v této kategorii.

Obrázek 6: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou v oborech kategorie M dle skupin oborů vzdělání

Tabulka 5: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli odborného středního vzdělání s maturitní zkouškou (M), duben 2011, řazeno podle meziroční změny

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
23 Strojírnoství a strojírenská výroba	2880	295	10,2%	-2,4 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	2423	310	12,8%	-1,2 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1897	295	15,6%	-0,6 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	4344	458	10,5%	0,0 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	3291	442	13,4%	0,7 p.b.
78 Obecně odborná příprava	5229	391	7,5%	1,1 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	1975	226	11,4%	1,3 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1760	241	13,7%	1,6 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2302	293	12,7%	1,8 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	9316	1081	11,6%	2,0 p.b.
82 Umění a užité umění	1343	180	13,4%	2,1 p.b.
53 Zdravotnictví	3069	251	8,2%	2,7 p.b.
Celkem M	43372	4965	11,4%	0,8 p.b.

V grafu i tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 1000.

Pramen: Portál MPSV, ÚIV, vlastní propočty

I když v kategorii odborného středního vzdělání s maturitní zkouškou (M) celková míra nezaměstnanosti proti roku 2010 vzrostla, ve třech skupinách oborů došlo k jejímu

poklesu. Jsou to vedle již uvedené skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví a 41 Zemědělství a lesnictví. Tyto poslední dvě mají ale na rozdíl od strojírenských oborů vysokou míru nezaměstnanosti.

Míra nezaměstnanosti čerstvé vlny absolventů skupiny 63 Ekonomika a administrativa se navzdory krizi i v letošním roce jen nepatrně liší od průměru za kategorii, přestože se často ozývají názory, že trh práce je již poměrně nasycen (až přesycen) absolventy ekonomických oborů s maturitou. Tyto názory vycházejí ze skutečnosti, že nejvyšší počet nezaměstnaných absolventů pochází z této skupiny, což je však dáno tím, že ve skupině ekonomických oborů jsou i nejvyšší počty absolventů, takže v hodnotě míry nezaměstnanosti je situace těchto absolventů příznivá.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou v gymnaziálním vzdělávání (K)

Míra nezaměstnanosti absolventů gymnaziálních oborů je tradičně velice nízká. Je to způsobeno především tím, že téměř všichni absolventi pokračují ve studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách, což odpovídá i charakteru a cílům všeobecné přípravy během středoškolského studia.

Počty absolventů středních škol, kteří úspěšně pokračují ve studiu na terciární úrovni, však nejsou pravidelně statisticky sledovány. Pokud by bylo možné počty nezaměstnaných gymnazistů vztáhnout pouze k těm absolventům, kteří přecházejí na trh práce, míra nezaměstnanosti by pro tuto kategorii vzdělání vycházela výrazně vyšší.

Tabulka 6: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou v gymnaziálních oborech (K), duben 2011

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
79 Gymnaziální vzdělávání - K	24198	781	3,2%	0,2 p.b.

Pramen: Portál MPSV, ÚIV, vlastní propočty

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli vyššího odborného vzdělání (N)

V úvodu kapitoly je nutno poznamenat, že tato kategorie produkuje poměrně **nízké počty absolventů** a výsledná míra nezaměstnanosti a její meziroční výkyvy jsou tudíž velmi citlivé i na malé úbytky či přírůstky nezaměstnaných.

Nezaměstnaných absolventů oborů skupiny 53 Zdravotnictví bylo pouze 50, díky čemuž je míra jejich nezaměstnanosti velice nízká. Trvale nízké hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů zdravotnických oborů ukazují, že zdravotnictví je z pohledu šance na nalezení zaměstnání dlouhodobě perspektivní oblastí, a to i výhledově (vzhledem k demografickému vývoji lze téměř s jistotou tvrdit, že se poptávka po kvalifikovaném zdravotnickém personálu ještě zvýší).

Kromě skupiny oborů 53 Zdravotnictví, která trvale a ve všech kategoriích vykazuje velmi nízkou míru nezaměstnanosti, se v této kategorii projevují výrazné meziroční změny, které lze jen obtížně vyhodnocovat.

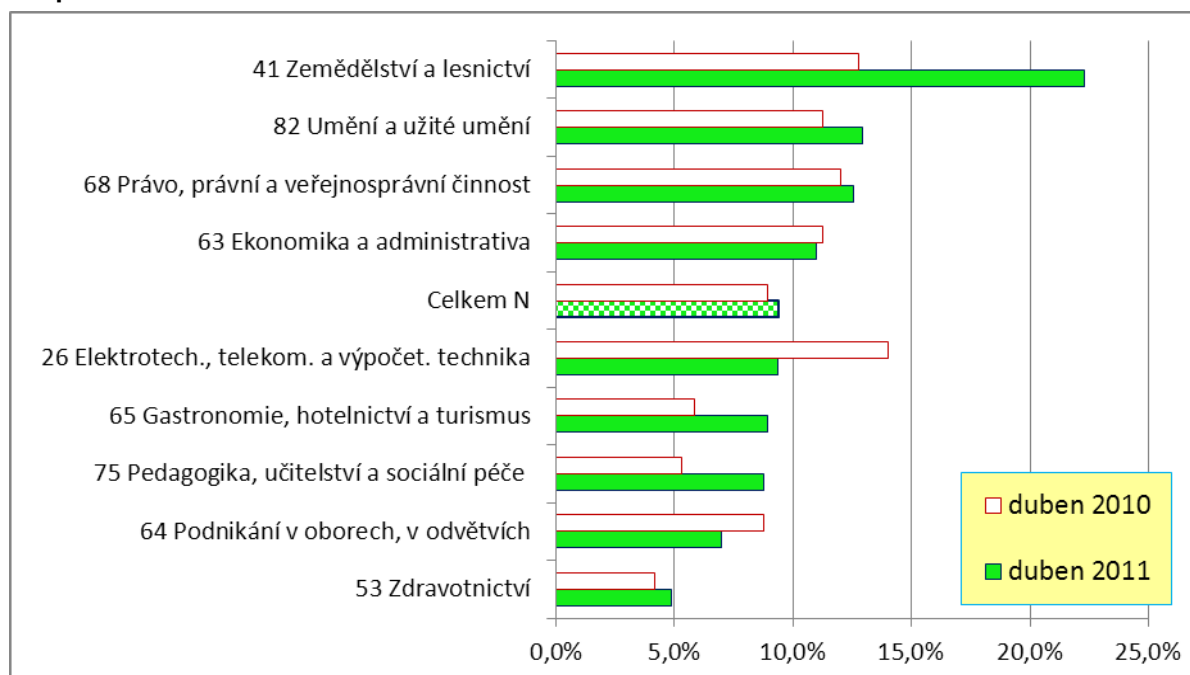
Početná skupina absolventů oborů skupiny 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče vykazovala v minulém roce nízkou míru nezaměstnanosti, nyní došlo k výraznému navýšení. Totéž platí o skupině 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus. Naproti tomu skupina 64 Podnikání v oborech, v odvětvích, vykazuje v letošním roce pokles míry nezaměstnanosti, přitom v minulém roce se míra nezaměstnanosti jejich absolventů výrazně zvýšila.

V loňském roce nejvyšší míra nezaměstnanosti absolventů skupiny 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika v letošním roce výrazně poklesla,

na nejvyšší míru nezaměstnanosti se dostala skupina 41 Zemědělství a lesnictví s obrovským nárůstem o 9,5 procentních bodů.

Obrázek 7: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání dle skupin oborů vzdělání

Tabulka 7: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli vyššího odborného vzdělání (N), duben 2011, řazeno podle meziroční změny

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	278	26	9,4%	-4,7 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	257	18	7,0%	-1,8 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	727	80	11,0%	-0,2 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	335	42	12,5%	0,5 p.b.
53 Zdravotnictví	1021	50	4,9%	0,7 p.b.
82 Umění a užité umění	255	33	12,9%	1,7 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	359	32	8,9%	3,0 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	673	59	8,8%	3,5 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	166	37	22,3%	9,5 p.b.
Celkem N	4663	438	9,4%	0,5 p.b.

V grafu i tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 150.

Pramen: Portál MPSV, ÚIV, vlastní propočty

Závěr

U všech skupin oborů platí, že absolventi s vyšší úrovní vzdělání vykazují nižší míru nezaměstnanosti. Vztahuje se to i na většinu skupin oborů vzdělání s vyšším počtem absolventů (výjimku tohoto zlatého pravidla tvoří pouze některé službové skupiny oborů kategorie L).

Konkrétní hodnoty míry nezaměstnanosti, velikost její meziroční změny pro všechny skupiny vzdělání v rámci určité kategorie vzdělání jsou uvedeny v následující tabulce, kde jsou rovněž i počty absolventů, kteří úspěšně ukončili studium v roce 2010 a počty těchto čerstvých absolventů, kteří byli k 30. dubnu 2011 evidováni úřady práce jako nezaměstnaní.

Hospodářská krize a následná recese vážně omezila zájem zaměstnavatelů o absolventy škol, zejména o vyučené, který byl v době vrcholící prosperity přímo enormní.

Absolventi škol zřejmě nejvíce doplácejí na nárůst nezaměstnanosti, protože pro zaměstnavatele je vždy jednodušší nepřijmout zájemce o zaměstnání než propouštět zaměstnance. Dalším doprovodným jevem krize je výrazný pokles nabídky volných míst, který šance absolventů na získání pracovního uplatnění ještě více snižuje.

Současná **situace postupného ožívání** se projevuje zejména v průmyslové výrobě, což se odráží i **v poklesu míry nezaměstnanosti i jejích nízkých hodnotách ve strojírenských a elektrotechnických oborech**. Ukazuje se zájem firem o strojaře a elektrotechniky, nejnižší míry nezaměstnanosti jsou zejména u vyučených, ale i u maturantů, ať z oborů s odborným výcvikem, či z klasických maturitních oborů. Jiná situace je u vyučených ve stavebních oborech, kde se teprve nyní s určitým zpožděním výrazně projevuje propad stavební výroby.

I v současné situaci je stále podporována příprava v uvedených, dříve nedostatkových oborech, ať již přímo zaměstnavateli nebo krajskými úřady. Po mnoha letech se podařilo zastavit pokles podílu přijímaných do učebních oborů. Nyní zůstává na odpovědnosti zaměstnavatelů, aby v oborech, kde měli v období ekonomického růstu velký nedostatek pracovníků a kam se jim podařilo postupně převést zájem žáků, nedošlo k jejich výraznému zklamání. Podstatné proto bude, aby žáci po absolvování školy skutečně získali zaměstnání.

Česká republika	Střední vzdělání s výučním listem - E, H				Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5				Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M				Vyšší odborné vzdělání - N			
	Abs10	NZabs-čerst	mNZ	mNZ mezir	Abs10	NZabs-čerst	mNZ	mNZ mezir	Abs10	NZabs-čerst	mNZ	mNZ mezir	Abs10	NZabs-čerst	mNZ	mNZ mezir
duben 2011																
Celkem	27558	5162	18,7%	-0,7%	13494	2452	18,2%	-1,2%	43372	4965	11,4%	0,8%	4663	438	9,4%	0,5%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí									473	80	16,9%	4,3%	58	12	20,7%	-14,2%
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	26	1	3,8%	-6,9%	53	3	5,7%	-9,7%	44	6	13,6%	-7,1%				
23 Strojírnictví a strojírenská výroba	6271	874	13,9%	-2,8%	1796	193	10,7%	-4,3%	2880	295	10,2%	-2,4%	136	9	6,6%	-6,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. techn.	2096	273	13,0%	-1,2%	1993	290	14,6%	-1,7%	4344	458	10,5%	0,0%	278	26	9,4%	-4,7%
28 Technická chemie a chemie silikátů	90	17	18,9%	-0,9%	83	18	21,7%	10,0%	397	36	9,1%	0,6%	12	2	16,7%	-1,5%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1382	303	21,9%	1,3%	39	12	30,8%	5,8%	293	46	15,7%	1,4%	31	5	16,1%	-11,5%
31 Textilní výroba a oděvnictví	243	56	23,0%	-4,2%	116	23	19,8%	-8,9%	358	65	18,2%	2,6%	13	3	23,1%	23,1%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	15	5	33,3%	27,1%					44	12	27,3%	17,9%				
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1565	358	22,9%	1,4%	242	71	29,3%	5,8%	217	42	19,4%	2,3%	25	3	12,0%	-0,1%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	308	38	12,3%	0,4%	292	46	15,8%	-5,6%	99	18	18,2%	7,4%				
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2409	596	24,7%	2,3%	152	24	15,8%	-1,3%	2302	293	12,7%	1,8%	68	4	5,9%	-0,1%
37 Doprava a spoje	48	7	14,6%	-10,2%	245	32	13,1%	0,0%	845	117	13,8%	1,8%	45	1	2,2%	-11,1%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory					811	112	13,8%	-2,0%	263	21	8,0%	-6,1%	49	7	14,3%	3,2%
41 Zemědělství a lesnictví	2246	409	18,2%	-2,0%	93	21	22,6%	4,0%	1897	295	15,6%	-0,6%	166	37	22,3%	9,5%
43 Veterinářství a veterinární prevence									204	22	10,8%	-1,1%				
53 Zdravotnictví	103	24	23,3%	9,5%					3069	251	8,2%	2,7%	1021	50	4,9%	0,7%
61 Filozofie, teologie													14	1	7,1%	-22,9%
63 Ekonomika a administrativa					227	43	18,9%	-4,8%	9316	1081	11,6%	2,0%	727	80	11,0%	-0,2%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					3767	817	21,7%	0,2%	2423	310	12,8%	-1,2%	257	18	7,0%	-1,8%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	6143	1370	22,3%	0,2%	1067	206	19,3%	-2,1%	3291	442	13,4%	0,7%	359	32	8,9%	3,0%
66 Obchod	1835	352	19,2%	-1,5%	1287	273	21,2%	1,7%	55	6	10,9%	2,5%	52	3	5,8%	-8,5%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost									1760	241	13,7%	1,6%	335	42	12,5%	0,5%
69 Osobní a provozní služby	2561	447	17,5%	-0,1%	940	207	22,0%	-0,4%	37	3	8,1%	1,7%				
72 Publicistika, knihovnictví a informatika									214	28	13,1%	1,7%	89	11	12,4%	5,3%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče									1975	226	11,4%	1,3%	673	59	8,8%	3,5%
78 Obecné odborná příprava									5229	391	7,5%	1,1%				
82 Umění a užité umění	217	27	12,4%	-1,1%	291	53	18,2%	-3,1%	1343	180	13,4%	2,1%	255	33	12,9%	1,7%
Gymnaziální vzdělání - K									24198	781	3,2%	0,2%				

NZabs-čerst - nezaměstnaní absolventi, kteří ukončili studium v posledních 12 měsících (tj. po 1. 5. 2010) a byli k 30. dubnu 2011 evidováni úřady práce jako uchazeči o zaměstnání,

Abs10 - počet absolventů ze školních výkazů za rok 2010,

mNZ - míra nezaměstnanosti (podíl NZabs-čerst a Abs) k 30. dubnu 2011,

mNZ mezir - meziroční nárůst, tj. rozdíl v míře nezaměstnanosti z dubna 2011 oproti dubnu 2010.

Pramen: Ústav pro informace ve vzdělávání - počty absolventů; Portál MPSV - Nezaměstnanost, pololetní statistiky absolventů, „čerství“ absolventi do 12 měsíců od úspěšného ukončení studia; zpracování NÚOV.